

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.

Árzságok, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A katonaság és a magyar ifjuság.

Egy ízben egy királyi kéziratban ő Felsége azt a kijelentést tette, hogy a hadsereg szelleme, feladata, célja nem különbözhetik a legfőbb hadur akaratától és céljától. Ebben a kijelentésben benne van, hogy ő felségének hadserege nem lehet ellensége a magyar nemzeti és magyar állami eszmének, mivel ő Felsége, mint a legalkotmányosabb fejedelem, az alkotmány szellemében uralkodik.

A függetlenségi és negyvennyolcas pártnak, mely a magyar nemzet önállóságát és alkotmányát feltéti a közös hadsereg szellemétől, ez idő szerint nincs igaza. De ki áll jól a jövőért, mindön többé nem Ferencz József viseli a magyar koronát? Ezért nem szabad a nemzet figyelmét levenni a hadseregről, hanem rajta kell lennünk, hogy az a szellem, a melyet Ferencz József honosított meg a hadseregben, továbbra is megmaradjon és a nemzeti irányban tovább fejlesztesse. Miként a hadsereg elnevezése is mutatja, az közös lévén, nekünk abban bizonyos részesedésünk van. Részesedésünk van a legénységben, részesedésünk van a tisztikarban. De míg azt látjuk, hogy a legénységben, tehát a hadsereg zömében 42 százalékkal parteczipálunk, addig a közös hadsereg tisztikarában csak 7 százalékkal van képviselve a magyar elem. Vagyis száz tiszt közül 97 osztrák, cseh, lengyel, német és nem magyar. Elhiszszük, hogy alapos oka volt a panasznak, hogy ez nem járja. Hanem legyünk igazságosak és valljuk be, hogy ennek magunk vagyunk az okai.

Nagy hiba az, a melyen okvetlenül segitenünk kell. Nem állami hiba ez, mert a közös hadsereg sohasem veszélyeztetett többé a magyar alkotmányt, hisz létele abban gyökeredzik. A magyar alkotmánynak egyik intenciója a közös hadsereg. A kiegyezési alaptörvényben van létele biztosítva. De társadalmi szempontból nagyon hátrányos reánk nézve, ha a hadsereg vezető állásaiban nem foglaljuk el azokat a helyeket, a melyekhez nekünk jogos igényünk van és a melyeket megfoghatatlan közönyösségből idegeneknek engedünk át. A hadseregre, illetőleg tisztikarra fordított és évenként milliókra rugó költség a béke napjaiban a magyarságra nézve holt tőke marad. Magyar pénzen nevelünk tehát osztrák honosokat, magyar pénzen mozdítjuk elő az idegen irodalmat és művészetet, melyet az idegen nyelvű és szellemű tisztikar pártol. Röviden szólva, több ezer főnyi idegen tisztviselőt tartunk, magyarok helyett. Ennek talán volna értelme akkor, ha más pályákon is

szűkölködnénk tisztviselőkből. Ámde a polgári állásokban mindenütt tulzsufolás észlelhető. Sok az orvos, sok az ügyvéd, temérdek a hivatalnok. Egyes állásokra annyi a pályázó, hogy szereszama nincs. Pap is van elég, ebben sincs hiány. Valóban megfoghatatlan, hogy a mi polgári állásoknál, a melyek sokkal gyöngébben vannak javadalmazva, mint a katonai állások, egy darab kenyérért százan és százan viaskodnak, míg ellenben a legszébb előmenetellel kinálkozó katonai pályától a magyar ifjuság valóban oktanul idegenkedik.

Eddig legalább volt némi ürügy, hogy a magyar ifju idegenkedett a hadseregtől. Hisz az maga is idegen volt. A kiegyezés óta azonban a hadsereg ép úgy a mienk, mint az osztrákoké, mert az közös. Felhozták azt is, hogy elnémetesítik a magyar ifjút a közös hadsereg intézeteiben. Ez okból mi sem tartottuk alaptalanoknak azokat a kívánságokat, a melyeket az ujonnan felállítandó magyar katonai akadémiához fűztek. Egyes politikai pártoknak évtizedes törekvése volt egy katonai akadémia felállítása Magyarországon.

Ez azonban abban a formában, hogy a közös hadügyminiszter állítson katonai akadémiát Magyarországon, kivihetetlennek bizonyult. Egyrészt azért, mert a közös hadsereg maga, a saját céljait tekintve, nem volt rászorulva arra, hogy milliókat költsön egy ilyen intézetre. Ehhez járult, hogy az osztrák delegátusok a régi kvóta mellett nem voltak hajlandók egy ilyen intézetet felállítani, Magyarországon tisztán a magyarok nemzeti kívánsága végett, mert különben a hadsereg érdeke nem követelte. Különben is az osztrákok politikájának jobban megfelelt, ha minél több osztrák tiszt marad a hadseregben. Jól tudták ennek közgazdasági, kulturpolitikai és társadalmi jelentőségét. A katonai tiszt állások az osztrák intelligencia tulnyomó részének elhelyezésére szolgáltak. Ezt az előnyt a mi részünkre is megszerezni, épen nem állott az osztrákoknak érdekükben, hanem nekünk állott érdekünkben, mivel a nemzetek közti politikában az önzés nem bűn, sőt erény. A magyar azonban csak kívánt, követelt, de a katonatiszti állásokat tényleg otthagya a idegeneknek. Miután hiáavalónak bizonyult az egyes politikai pártok törekvése a katonai akadémia iránt, egy szép napon Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter a képviselőház asztalára tette le készen a magyar tisztképzés intézményét. A budapesti Ludovika Akadémiát, a mely eddig csak kadétkiskola volt, akadémiái rangra emelte, a mely minden

tekintetben a bécsujhelyi akadémia színvonalán áll. Sopronban honvédségi főreáliskola, Pécsen és Nagyváradon kadétkiskola állítottatott fel és oly nagyszámu tanulóra lettek berendezve ezek az intézetek, hogy nemcsak a honvédséget, de a közös hadsereget is képesek ellátni magyar tisztekkel. Mert a Ludovika Akadémiából kikerülő ifjak ép úgy átléphetnek a közös hadsereghez, mint a honvédséghez.

Ez a megoldás — miként látjuk — felülmult minden várakozást. Kaptunk egy tiszta magyar katonai akadémiát Magyarországon. Ez a katonai akadémia közvetlen a magyar felelős kormány kezelése alatt áll. Az országgyűlés közvetlenül gyakorolja befolyását és ellenőrzését erre az intézetre. A nevelés magyar nemzeti iránya ekként föltétlenül biztosítva van. Mi magyarok saját nevelésű ifjainkat már teljesen kiképezve, mint tiszteket adhatjuk át a közös hadseregnek. Joggal várhattuk tehát, hogy a magyar társadalom, megértvén ezen intézetnek nagy nemzeti céljait és feladatait, tömegesen fog özőnlenni a katonai pályára, hogy a közös hadseregbeli tisztikarban a magyarokat megillető hányadot betöltsék és a polgári állásokon a tulzsufolásnak elejét vegyék. Sajnos és megfoghatatlan azonban, hogy még annyi ifju sem jelentkezett a katonatiszti pályára, a mennyi ingyenes alapítványi helyek vannak a katonatisztképző intézetekben.

Hát a híres magyar katonai erények kivesztek volna a magyarból? Hitvány epigónok támadtak volna a világrengető vitéz magyarok ivadékaiból? Valljuk be őszintén, hogy ez egy igen kellemetlen meglepetés volt mindenkire nézve, de főként azokra, a kik a külön magyar katonai akadémia felállítását sürgették. Ezekre most gunyos kárörömmel nézhetnek az osztrákok és szemükbe mondhatják nekik, hogy ime éveken keresztül egy olyan intézet felállítását sürgették, a melyre szükség épen nem volt, mert a katonai akadémia még ilyen magyaros alakban sem kell a magyarnak.

Szégyen, de való, hogy ez a szomorú tapasztalat a magyar társadalom nagy léhaságáról tesz tanuságot. Ha Angliában az intelligencia inkább az ipari és kereskedelmi foglalkozásokra vetné magát és nem akarna katona lenni, ennek ott volna értelme, de nálunk, a hol az ifjuság idegenkedik az ipar és kereskedelmi foglalkozásoktól, ellenben a polgári tisztviselői állások tulzsufolva vannak, majdnem oktalanságnak tűnik fel, hogy a katonatiszti állásokat, a melyek pndig nemcsak biztos egzisztenciával, de fényes előmenetellel is kecsegtetnek teljesen parlagon hagyják.

Ez már igen nagy társadalmi hiba, a mely megboszulja magát számos vonatkozásban. A közös hadsereg tisztikara tovább is idegen marad, ott a magyarság tért nem foglal soha. Ennélfogva a közös hadsereg tisztikara továbbra is megtartja azt a sajátságos, társadalmon kívüli állást, a melyet ma elfoglal. A közös tisztikar Budapesten ép oly idegen marad a társas élettől ép oly magába zárkózott lesz, mint akár az okkupáltartományoknak a világtól félreeső valamely sötét helyőrsége. Itt sem érez, gondolkozik a magyar társadalommal. Idegenkedik az, idegenkedik ez egymástól. A honvédségi katonai nevelőintézetek pedig teljesen céljukat veszítik. Megvan a sok költség, kiadás, fáradság, de gyümölcs, haszon nincs.

Vajha a magyar társadalom felfogná azokat a nagy nemzeti célokat, amelyeket ezen honvédségi katonai nevelőintézetek által megvalósítani akarunk és levétné azt a vétkes közönyt, a melyet a katonai ügy iránt tanusít. És tetteikben látnók a híres magyar katonai erények megvalósítására irányuló törekvést. Vajha minél több magyar ifju lépne be a közös hadsereg tisztikarába és ott a magyarság és magyar szellem részére tért foglalna!

R.

József főherceg Kézdi-Vásárhelyt.

József főherceg a magyar honvédség népszerű főparancsnoka f. hó 12-én Kézdi-Vásárhelyre érkezett, hogy a brassói 24. honvéd gyalogezred Kézdi-Vásárhelyt állomásozó 3-ik zászlóalj felett szemlét tartson s jöllehet a hivatalos értesítésben már jó előre hangsúlyozta volt, hogy minden hivatalos fogadtatás mellőzendő, mégis a legmagyarabb főherceg érkezése egy igazán impozáns ünnepséggé nőtte ki magát. Nem volt ez hivatalos fogadtatás, hanem egy őszinte szívből fakadó szívélyes istenhozott, melylyel e város közönsége a magas vendég iránt érzett szeretetének kifejezést adott. Miután az utazási programban idő közben változás történt, amennyiben a főherceg nem kocsin Torja felől, hanem vasuton érkezett; már reggel 8 óra tájban tengernyi nép özönlött ki az állomás felé s árként borította el a peront és a városba vezető ut mindkét oldalát. A város végén diszkapu volt felállítva a szokásos „Isten hozott”-tal s e körül csoportosultak hosszú végtelen sorban az ipartársulatok és a városi iskolák növendékei a gyalogjárdákon, mindnyájan lobogók alatt. A házak az egész vasut utoza vonalán fel voltak lobogóvva s a házak ablakait és a járdákat tengernyi nép horította. Künn az állomáson a város és vidék előkelő közönsége, a városi tanács és képviselő testület tagjai, a hatóságok kiküldöttei s a honvédség részéről Csaláni tábornok, Heim ezredes, ezredparancsnok és Lányi alezredes, zászlóaljparancsnok várták a magas vendéget.

Kilenc óra előtt néhány perczezel robogott be a vonat s a kupéból leszálló daliás főherceget viharos éljenzéssel fogadta a közönség. A főherceg kíséretében volt Bolla altábornagy adlatus, Palkovics altábornagy, Potsa József főispán, v. b. t. t., Szentiványi Miklós alispán s ezen felül urak és hölgyek, kik Seps-Szent-Györgyön a vonatra szálltak.

A főherceg első sorban a katonai méltóságok jelentését fogadta és pedig Csaláni dandárparancsnok, Heim ezredparancsnok és Lányi zászlóaljparancsnokok tisztelegtek előtte s azután a polgáriakra került a sor. Bartók Károly polgármester rövid, de igen szép és tartalmas beszédben üdvözölte a fenséges vendéget, ki egy néhány szívélyes szóban mondott köszönetet a szives fogadtatásért s miközben beszélt, megjelent arcán az a kedves, kedélyes mosoly, melyet a magyar nép oly jól ismer s melylyel úgy meg tudja babonázni a magyar szíveket. A beszédek elhangzása után természetesen megkezdődött az örömjaj és véget sem ért többé egész a ka-

tonai gyakorló tégig, mért a hol csak az utakon ember volt — s ez pedig mindenütt volt — kijutott az éljenekből. A menet megindult erre be a városba s itt meg sem állva, a főherceg és kísérete kocsin lement az oroszfalvi határonlévő gyakorló tégire, hol már ekkor nagy közönség verődött össze, mely egész délelőtt, míg a katonai szemle tartott, újabb meg újabb csoportokkal szaporodott. Mi nálunk a katonai parádék ritkaság számba mennék s a mainak nemcsak a főherceg s fényes kísérete, hanem a Kolozsvárról ide rendelt honvéd zenekar is kiváló érdekességet kölcsönzött. A mint a Fenséges ur a gyakorló tégire megérkezett, felhangzott a jelzőkürt és nyomban elkezdette a zenekar a „Götter-haltet”. A közönség sokkal emelkedettebb hangulatban volt, semhogy e szomorú emlékü nótá kellemetlen hatása lett volna rá s nem nézve, hogy a magyar honvéd zenészek mit játszanak, csak azt hallotta, hogy milyen szépen játszanak. A szokásos jelentéstételek után megkezdődött a szemle. Egy-másután, száradonkint vonultak fel honvédeink, igazi bravourral tették le a vizsgát a főparancsnok előtt. A főherceg fáradhatatlanul kísérte az egyes századokat, a legapróbb részletekig mindent megfigyelt, de sehol semmi hibát nem talált. A mi honvédeink pompásan oldottak meg minden feladatot, s a gondos kiképzés méltó dícséretére szolgál zászlóaljunk tisztikarának.

A szemle egész délig tartott s ekkor a honvéd zenekar indulója mellett tért vissza a zászlóalj a városba. Délbe a főherceg ebédet adott, melyre hivatalosak voltak Potsa József főispán, Szentiványi Miklós alispán, Bolla altábornagy adlatus, Palkovics altábornagy, kerületi parancsnok, Csaláni tábornok, dandárparancsnok, Heim ezredes, ezredparancsnok, Lányi alezredes zászlóaljparancsnok és a segédtisztek, Soliom Miklós törvényszéki elnök, Fejér Károly járásbíró, Bartók Károly polgármester, Cseh Gyula főszolgabíró. Az ebéd rendkívül kedélyesen folyt le s a főherceg a katonai életből kedves epizódokat beszélt el az ő lebilincselő modorában. Az illusztris társaság egész odaadással hallgatta a nagy műveltségű főherceg érdekes katonai történetekről s csak az etikett tartotta vissza, hogy magyarosan egy-egy viharos éljenben ne adjon kifejezést az ő tetszésének.

Ebéd alatt a honvéd zenekar muzsikált. Délután 1/3 órakor a főherceg kíséretével együtt elutazott.

De nem csak K.-Vásárhelyt fogadták oly szívélyesen a főherceget, hanem egész Háromszék n, hol csak a vasuti-vonal elhaladt.

Kovácsnáról írják lapunknak:

József főherceg ő fenségeinek Kézdi-Vásárhelyre utazása alkalmával a kovásznai vasutállomásra tengernyi népsokaság vauult ki. A d. e. 8 órai vonaton jövő népszerű főherceg megérkezésekor szünni nem akaró, viharos éljenzés tört ki. A néparaadat a főherceg kocsiszakasza felé törekedett, mely előtt megállva, a fenséges vendég, megjelenésekor ujjalag lelkes éljenzésekre tört ki. Hollaky Attila járási főszolgabíró csinos és átérzett hódolatteljes üdvözlőbeszédre József főherceg leereszkedő nyájasággal válaszolt, kezét fogva a szónokkal mindaddig míg a vonat tova nem robogott, a szalonkocsi ablakánál állt daliás alakja. A nép ragaszkodásának őszinte kifejezését katonás köszöntéseivel viszonzozva, éljenzésektől kísérve utazott tovább.

Esküdtszéki tárgyalás.

A közdivásárhelyi kir. törvényszéknél az esküdtszék f. hó 11-én kezdette meg működését a közönség nagy érdeklődése mellett. Az intézmény ujdonsága nagy számú hallgatót hozott össze. A tárgyalás reggel 9 órakor kezdődött. A bíróság következőleg alakult meg: Elnök: Soliom Miklós törvényszéki elnök; bírák: Dr. Gulya László és Ungur Péter kir. törvényszéki bírák; jegyző: Kovács Kálmán aljegyző. A vádat Wittich József kir. ügyész és a védelmet Dr. Szász Izsák ügyvéd képviselték.

Az esküdtszék a kisorsolás és a visszavetési jog gyakorlása után következőleg alakult meg: Potsa Gyula, Dr. Bodor Tivadar, Gyulai Elek, Eperjesy Albert, Nagy Ferencz, Ferencz Lajos, Kozma Mik-

lós, Benedek János, Köllönte Mózes, Ovári Károly, Turóczi László, Deák András rendes, Dobál Lajos és Ince Kálmán póttagok.

Azután elkezdődött a tanukihallgatás. A büncselekmény a következő:

Nyéni Lukács János egy iszákos, verekedő, összeférhetetlen ember volt, valóságos réme a falunak. Több ember házába belélt, dolgozni nem szeretett, nejét elüldözte Romániába, gyermekeiről nem gondoskodott s ezeket apósa nevelte fel. Mivel a munka nem fért a nyakára, sógorával ifj. Török István Ferenczezel tartatta ki magát s ámbár a sógor lakással és élelemmel látta el, őket és nejét folytonosan megöléssel fenyegette.

Ez év 1900. június 31-én este ifj. Török István Ferencz és neje a háztól távol voltak s ezalatt Lukács János hazatért s mivel az ajtót zárva találta, az ablakot betörte s azon a szobába bemászott, s midőn a házi gazda nejével haza jött, őket nem boesátotta be, sőt megöléssel fenyegette.

Másnap Török István Ferencz az elöljáróság-nál panaszt emelt, de ez nem mert semmit tenni a veszélyes ember ellen.

Ez n kényszer helyzetben Török István Ferencz testvérét Zsigmondot hívta segítségül s együtt bementek a lakásba, hol Lukács János kést ragadott rájuk. Ezek aztán önvédelemből megragadták és a lépcsőn lelökték és itt ököllet és vassvillával ültelgették úgy, hogy három bordája befört s ezek közül egyik a tüdőt is átfúrta, minek folytán Lukács János a bekövetkezett belső olvérzés következtében meghalt.

A bíróság által megállapított kérdő pontok felolvasása után a kir. ügyész egy emelkedett beszédben üdvözli az esküdteket, mint az új rend első funkcionáriusait, mire védő Dr. Szász Izsák a védelem részéről mond üdvözlő beszédet. Ezután Soliom Miklós törvényszéki elnök vázolja ünnepi beszédében ama szép jogokat, mik az új büntetési reform által a polgároknak jutott.

A tanuk kihallgatása után a bíróság megállapította az esküdtekhez intézendő kérdéseket.

A perbeszédnek elmondása után az esküdtek visszavonultak határozat hozatalra. Rövid tanácskozás után az esküdtek elnöke Benedek János sepsiszentgyörgyi közjegyző kihirdette az esküdtszék verdiktjét, mely szerint nyéni ifj. Török István Ferencz sulyos testi sértés vétségében bűnösnek mondotta ki. Ennek alapján a törvényszék vádlottat sulyos testi sértés vétségéért 2 hónapi fogházra ítélte, mely azonban a vizsgálati fogsággal már ki van töltve. Az ítélet jogerős. A közönség a bíróságot és esküdteket megéljenzte.

A tárgyalás este 10 órakor ért véget.

Másnap ismét esküdtszéki tárgyalás volt, mely alkalommal szándékos emberöléssel vádolt dálnoki Már Imre bűnügye került tárgyalás alá. A büncselekmény története ez:

Dálnoki Bitai János és Már Imre régóta ellenséges viszonyban éltek egy közösen bérbe birt 3 holdas szántó használatá felett. Erre az évre a föld tulajdonos Már Imrének adta ki az egész földet, de azért Bitai az idén is belé szántott. Folyó év április 7-én Már Imre ezt megtudván, kiment a szántóföldre és ott Bitai Jánost kérdőre vonta. Nem sokára tettre került a dolog s Bitai az eszkékeivel Már Imrőre ütött, mire ez fejszét ragadva ellenfelét leütötte, s tetőtől-talpig verte úgy, hogy alig maradt ép esont a testén, s azután a holt testet feltette az ekére, a lovak közé csapott, s azok gazdájuk testét szépen hegyítették a faluba.

A bíróság ugyanaz, mi a múlt napon, védő ügyvéd azonban ezuttal Geréb János volt. Az esküdtszék kisorsolás és a visszavetési jog gyakorlása után következőleg alakult meg: ifj. Dávid István, Kőnczei György, ifj. Kupán József, Dr. Bene István, Fejér Árpád, Nagy Ferencz, Ince Kálmán, Eperjesi Pál, Potsa Gyula, Dobál Lajos, Ferencz Lajos, Turóczi László rendes, Kozma Miklós és Botár Albert póttagok.

Összesen 23 tanu hallgattatott ki a nap folyamán s delután 7 órakor a tárgyalás felfüggesztetett.

A tárgyalást 13-án reggel 8 órakor folytatták. Az orvosi szakértők elmondották véleményüket s a bíróság a perbeszéd meg hallgatása után megállapította a kérdő pontokat. Az esküdtszék 7-nél több „igen”-nel bűnösnek mondotta ki Már Imrét a halált okozó sulyos testi sértés büntetésében s ezen verdikt

alapján Már Imrét 4 évi börtönre, 200 korona kár és 32 korona temetési költség megfizetésére ítélte.

Vádlott, védő és ügyész megnyugodtak, az ítélet tehát jogerős

A tárgyalás délután 3 órakor ért véget.

Háromszék vármegye közigazgatási bizottságának üléséből.

Sepsi-Szent-György, június 8.

A bizottság ülését Potsa József v. b. t. tanácsos, főispán megnyitván, bejelentette, hogy Damokos Albert biz. tag betegsége miatt nem jelenhetett meg, Imre János biz. tag pedig hivatalos kiküldetésben van.

A havi jelentésekből a következőket említjük meg.

Közigazgatás.

Szent-Iványi Miklós alispán jelentése szerint a tisztviselők közül Vajna István árvaszéki ülnök 7 napi, Rákosi József járási írnok 14 napi, Balázs József központi írnok 3 napi szabadságidőt élveztek.

Az üresedésben levő sepsi járás főszolgabírói és árvaszéki ülnöki állásokra 10.005. számalatt, valamint belügyminiszternek idei 46.003. sz. intézkedésével az 1900 évi költségvetés rendjén újonnan rendszerezett III. aljegyzői és allevéltárnoki állásokra a pályázat kihirdetett.

Iktatóra érkezett 2306 drb.

Az összesített gyámpénztárnak vizsgálatairól felvett leleteket és jegyzőkönyveket bemutatta.

A közrend és esendehabozásért a csendőrség által bejelentett egyének részben elzárással, részben pénzbírsággal voltak büntetve.

Adóügyek, pénzügy.

Tusa Gyula, kir. pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató jelentése kapasan dr. Székely György biz. tag kérdést intéz az iránt, hogy az italmérési engedélyek nem közvetlenül a helyiségek tulajdonosainak adatként meg, hanem a kiméréssel foglalkozó, tényleges alkalmazott, vagy bérlő nevére való átiratás rendeltetett el.

Ezen körülményt sem helyesnek, sem méltányosnak és észszerűnek nem tartja, miért is, ha ily irányú törvényes intézkedés áll is fenn, a sérelmes intézmény megváltoztatása iránt felirat intézését javasolta.

A bizottság a kir. pénzügyigazgató meghallgatása után dr. Székely György felszólalását méltányosnak tartja s minthogy egy speciális esetben hasonló irányú felterjesztés áll a minisztérium előtt, további lépésekig a miniszter határozatát bevárának tartja.

A kir. pénzügyigazgató jelentéséből felemlítjük az ügyforgalmat illetőleg, hogy a megelőző hóról átjött elintézetlen ügydarab 208, május havában beérkezett 2681, összesen 2889, ebből elintézetett 2664 drb, maradt hátralék 225 drb.

Az összes ágazatokban befolyt 267,247 korona, 10,488 koronával több a megelőző évi hasonlóhavinál. Egyenes adók befizetési többlete 4391 korona, hátralék 389,962 korona, haddij befizetés 112 korona, 10 koronával kevesebb, hátralék 2326 korona.

A múlt évre szolgáló egyenesadó-főkönyvek lezárása, felülvizsgálása és hitelesítése 4 község kivételével kész. Föld- és házadó után járó általános jövedelmi pótladó kivételése és a beérkezett lajstromok érvényesítése 9 község lezártatásával kész, ezek szorgalmazva lettek.

Hadménstességi díj-lajstrom 61 községből beérkezett. Adókövető bizottsági tárgyalás alá tartozó újonnan keletkezett üzletek és iparvállalatok megadóztatására vonatkozó javaslatok elkészítése rövid idő alatt befejezést nyert. A múlt évről a folyó évre átjött III. osztályú kereseti adó alá tartozó adótárgyak tulajdonosaira vonatkozó adóitételek új lajstromba átirása megtörtént, a lajstromok érvényesítése után rövid idő alatt kifognak adatni előírás végéig.

Fogyasztási adó alá eső szeszfőzdekben a felülvizsgálatok megtartattak, egy szeszmér gép adóellenőrzési eszközre alkalmatlannak mondatott ki.

Engedélyeztetett házadómentesség 8, fizetési halasztás 6, dohány, só, bélyeg 11 esetben.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

— **Kinevezések.** A földmívelésügyi miniszter Mayer Ignác, Miksik Ákos II. oszt. állami állatorvosokat I. oszt. állami állatorvosokká kinevezte. A pénzügyminiszter Neudert Aurél sósmézői vámszedőt vámmellenőrré a szegedi m. kir. fővámmihataloz, Szőcs Béla orvosi vámségéditiztetet vámszedővé a sósmézői m. kir. mellékvámmihatalhoz nevezte ki.

— **József főherceg** elutazása alkalmával történt, hogy a szentkatolnai utcában, melyen a főherceg kocsijával elhaladt, egy kis leány egy

szép virágcsokrot akart a kocsiba bedodni. A főherceg messziről látta a kis leányka igyekezetét, előre mosolyogva neki, eléggé iparkodott is a repülő csokrot megkapni, de biz az mégis csak a földre esett. Ekkor a fenséges ur megállította a kocsit s megvárta a leánykát, elvette tőle a csokrot, megkérdezte a nevét s aztán nyajasan megköszönve, tovább hajtattott.

— **Halálozás.** Mély és igaz részvételt vett városunk közönsége a gyászhiat, hogy Dr. Sinkovits Ignác városi főorvos meghalt. Negyvennyolcz év előtt jött, mint dragonyos orvos Kézdi-Vásárhelyre. Megnősült, kilépett a katonai szolgálatból s azóta állandóan K.-Vásárhelytől folytatott nagy kiterjedésű praxist s nagy tudásával, odaadó buzgóságával oly sikert ért el, minővel ritka orvos dicsekedhetik. Igazi vasember volt, ki élete végső percéig hivatásának élt s leküzdve a kor gyöngöségét, még 79 éves korában is kiterjedt praxissal bírt. A közéletben tisztelt s a családi életben boldog vala, a közegészségügy terén tett hasznos szolgálatai elismeréséül a királyi kegy a Ferencz József lovagrenddel tüntette ki s a család életét több gyermek s ezeknek virágzó családjai tevők boldoggá s a közéletben polgártársai tisztelete vevék körül. Az elhunyt derék orvos család és társadalmi erőnyei magyarázzák meg a szokatlan nagy részvétet, mely ravatalát körül vevé. Ravatalára koszorukat küldöttek: a városi tanács, mint a város főorvosának, a Rudolf kórház, mint egykori nagybuzgalmu főorvosának, az orvosok köre, a kitűnő tagtársnak s ezeken kívül még egyesek számos koszorúval rótták le a kegyeleti utolsó adóját. Temetése f. hó 13-án ment végbe. K.-Vásárhelytől a koporsót beszentelték szatján elszállították Szentkatolnára a családi sírboltba. Képviselve voltak a temetésen az összes hatóságok s kivonult a honvédség összes tisztí karával, valamint a város honvéd örszékének, mely gyászszennével kísérté ki a koporsót a város végéig. Ezen kívül tenger nép vett részt a menetben, részint gyalog, részint kocsival. A kocsik száma 82 volt. A halottas gyászkoesi után egy fogat a teméntelen koszorút vitte. Így vult ki a végtelen hosszú menet a város végéig, honnan a közönség egy része visszatért, a más része pedig a koporsót elkísérte Szentkatolnáig. Érdekesnek tartjuk az elhalt jellemzésére megemlíteni azt a heroikus nyugalmat, melylyel halálát fogadta. Napok óta tudta, mint orvos, hogy a tegsége gyógyíthatatlan s hogy neki halnia kell s talán a perczet is tudta, mikor lelke a porhüvelyből elszáll és bátor nyugalommal nézett szembe azzal a halállal, melytől ő nagy tudásával annyi áldozatot ragadt el életében. Temetéséről ő maga rendelkezett, szigoruan eltilt ván minden felesleges czeremóniát s figyelme kiterjedt a legapróbb részletekre is. S mikor aztán eljött az utolsó pillanat, elbueszott övétől s nyugodtan meghalt. Haláláról a család következő gyászjelentést adott ki: „Alólirottak a maguk, ugy a közeli és távoli rokonok nevében a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a legjobb férj, önfeláldozó gondos atya, após és nagyatyja Dr. Sinkovits Ignác a Ferencz József-rend lovagja, szolg. visz. kiv. m. kir. honvezredorvos, 1848—49-iki szabadságharczbeli honvéd főorvos, Kézdi-Vásárhely városi főorvos, földbírtokos, törvényhatósági bizottsági tag stb. élete 79-ik, boldog házassága 48-ik, orvosi gyakorlata 51-ik évében folyó hó 11-én d. u. 3 órakor rövid szenvedés után meghalt. A tiszta jellemű, színté férfi, az önfeláldozó családfő, az egész életét hivatásának áldozó lelkiismeretes orvos, ki oly sok szenvedő embertársának adta vissza egészségét, életét, ki nem törődve saját súlyos bajával utolsó percéig teljesíté magasztos kötelességét: ime örök nyugalomba vonult, de jó emléke örökön élni fog közöttünk. A boldogult teteme f. hó 13-án délután 3 órakor a gyászháznál tartandó ev. ref. gyászszertartás után a szentkatolnai temetőben lévő családi sírboltba fog örök nyugalomra helyeztetni. Áldás és béke legyen emléke felett! Nyugalma legyen csendes! Kézdi-Vásárhelytől, 1900. június 11-én. Özv. Sinkovits Ignácné, Cseh Polixéna, Dr. Sinkovits Aurél, Marossi Kálmán szül. Sinkovits Katinka, Dr. Sinkovits Ottó, gyermekei. Dr. Marossi Kálmán, Sinkovits Ottóné szül. Csizsár Emilia, veje és menyje, Marossi Béla, Olga, Irén és Erzsike, Sinkovits Klarissza, Ilma és Laezi, unokái.”

— **Honvéd zenekar.** József főherceg látogatása alkalmával lefolyt ünnepségek alatt, állandó érdeklődés tárgya volt a kolozsvárról ide rendelt honvéd zenekar, mely gyújtó dalaival egészen fellelkesítette közönségünket. A zenekar ő felsége engedélye folytán itt maradt a főherceg eltávózása után is, kedden este a piacon ténzenét adott. Természetesen a ritka alkalom, katona-zenét hallani, óriási közönséget hozott össze s a több ezernyi nép igazi élvezettel hallgatta végig a pompásan összehajtott s kitűnően előadott zenedarabokat s minden szám után rokonszenvesen tüntetett a derék zenészek mellett. Szerdán a zenekar ismét foglalkozva volt. Ezuttal a nőgyűlet majálisán muzsikált a szokott braçourral ezuttal is bővön kijutot nekik az elismerésből.

— **Majális.** A közdivásárhelyi jótékony nőgyűlet, mely utóbbi időben ép oly talentummal, mint szerencsésen intézi a maga ügyeit s mely egy általában sohasem szokott semmi kedvező alkalmat elszalasztani, melyből az általa fentartott polgári leányiskolának és más egyéb jótékony céljainak hasznára lehet, ezuttal is kiaknázta a helyzetet s megtudta nyerni az épen itt időző honvéd zenekart, hogy az a majálison muzsikáljon s ezen szerencsés eszme által magának akkora sikert biztosított, minőt más körülmények között várni alig lehetett volna. A nőgyűlet mulatságainak jó hírneve és a honvéd zenekar akkora közönséget hozott össze, milyent ritkán láttunk együtt Kézdi-Vásárhelytől, s a katona zenétől felvilanyozott közönség oly jó kedvvel mulatott, mit szintén a ritkaságok közé kell besoroznunk. Szóval a nőgyűlet ismét egy fényes sikert igtathat be évkönyveibe s a szép humánus cél egy jelentékeny összeggel lett előbb segítve. A mai est nagy anyagi és erkölcsi sikere különben a derék buzgó haziaszónnyokat, ugy mint: Szacsay Gyuláné, Dávid Istvánné és Özv. Diénes Lajosné urnókat dícséri.

— **Kérelem az áldozatkész közönséghez.** Állami el. fiu- és leányiskolánk 402 tanulója közül szorgalom, előmenetel, vagy dícséretes magaviseletért számosan érdemelnek jutalmat, de az alapítványok kamatai erre nem elégségesek, azért tisztelettel fordulunk a t. közönséghez, hogy nevezett célra f. évi június hó 28-án bármily csekély összeget adni szíveskedjenek. Az adományok Különte Mózes isk. gondnok urhoz küldendők. K.-Vásárhelyen, 1900. június hó 11-én. Kovács Dániel, gondnoks. elnök. M. Székely János gondnoks. jegyző.

— **A közdivásárhely-kantai róm. kath. gymnasiumban** az évről vizsgálatok következő sorrendben délelőtt 8 órakor fognak megtartatni az I. és III. osztály tanteremben: június 15-én hittan az I—V. osztályban; jun. 16-án magyar, német- és latin nyelv az V. osztályban; természetrajz-, számtan- és rajz mértan az I. osztályban; 18-án: magyar- és német nyelv a IV. osztályban és földrajz, számtan s rajz. mértan a II. osztályban; június 19-én: magyar-, német- és latin nyelv a III. osztályban, görög nyelv és történelem az V. osztályban; június 20-án: magyar- és latin nyelv a II. osztályban, latin nyelv és történelem a IV. osztályban; június 21-én: magyar-, latin nyelv- és földrajz az I. osztályban, történelem és fizikai földrajz a III. osztályban, délután: torna- verseny; június 22-én: természetrajz- és mennyiség- tan az V. osztályban, számtan és rajz. mértan a III. osztályban; június 23-án: természetrajz, algebra- és rajz. mértan a IV. osztályban; június 25. és 26-án magánvizsgálatok; június 29-én: „Te Deum,” zár- ünnepély. A n. é. érdeklődő közönséget és t. szülőket tisztelettel meghívja a nyilvános vizsgálatokra Hassák Vidor gymn. igazgató. Kézdi-Vásárhelytől 1900. év június hó 9-én.

— **Értesítés.** A k.-vásárhelyi áll. el. fiu- és leányiskola 1899—1900. tanévi záróvizsgálatainak ideje és rendje: Június hó 25-én d. e. 9—12 óráig az I. fuosztály. Június hó 25-én d. u. 3—6 óráig a II. fuosztály. Június hó 26-án d. e. 8—12 óráig a III. IV., fuosztály. Június hó 26-án d. u. 3—6 óráig az V., VI. fuosztály. Június hó 27-én d. e. 9—12 óráig az I. leányosztály. Június hó 27-én d. u. 3—6 óráig a II. leányosztály. Június hó 28-án d. e. 8—12 óráig a III. leányosztály. Június hó 28-án d. u. 3—6 óráig a IV. leányosztály. Június hó 29-én d. u. 4-től kezdve tornavizsgálat. Június hó 30-án d. e. 8—12 óráig az V., VI. leányosztály. Julius hó 1-én d. u. 3 órakor záróünnepély az ev. ref. templomban. Ezen vizsgálatokra és záróünnepélyre ugy az érdeklődő közönséget, mint a t. szülőket a gondnokság nevében tisztelettel meghívja. K.-Vásárhely, 1900. június hó 11-én. M. Székely János áll. isk. igazgató.

— **Értesítés.** A közdivásárhelyi iparos tanonciskola f. évi záróvizsgálata június hó 22-én d. u. 2 óráig kezdve fog megtartatni az áll. el. iskola tantermeiben. Ugy az érdeklődő közönséget, mint a t. iparos mestereket tisztelettel meghívja. K.-Vásárhelyen, 1900. június hó 11-én. M. Székely János, ip. t. isk. igazgató.

Sz. 379 — 1900.
végrh. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közírárrá teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 195. számú végzése következtében Dr. Balogh Vendel ügyvéd által képviselt Lusztig és társa cézég javára ikafalvi Málnási János ellen 152 K. s jár. erejéig 1900. évi Április hó 23-án foganatosított ki-elégítési végrehajtás után lefoglalt és 1150 K. becsült következő ingóságok, u. m.: olaj egy hordóba és egy eszplő szekrény nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 195. számú végzése folytán 152 K. tőkekövetelés ennek 1899. évi Május hó 23. navjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{3}$ % váltó díj és eddig összesen 79 K. 24 f. bírólal már megállapított költségek erejéig ikafalván a helyszínen leendő eszközölésére 1900. évi június hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szán-

dékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében, ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kézdi-Vásárhelyt, 1900. évi június hó 9-ik napján.

Kakutsi Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

(71 1—1.)

Hirdetemény.

Tisztelettel tudatom az érdeklődő közönséggel, hogy nálam Alsó-Csernátonban f. év június hó 24-én, két jó karban lévő gőzesplő garnitúrát szabad kézből árverésen elfogok adni.

A fizetési feltételek, az árverés napján, venni szándékozókkal, a lehető legalkalmasabb módon lesznek megállapítva.

Alsó-Csernáton, 1900. május 31.
(69. 3—3.) Bujdosy Ferencz.

20% engedményt kap minkenti,

GUMMI — legmegbízhatóbb és halhólyag, az egyedüli legbiztosabb, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tuczonként **eredeti párisi minőségben** frt 1.—
2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.— **Bouts**
americ. tuczatja frt 3.—, 4.— és frt 5.—
Női óvszerek: **Hasse** tanár-féle frt 3.—
és **Earlet-féle** frt 3.—
Menisga tanár-féle frt 2.50, **dr. Earlet-féle** is használatos. Ezen női óvszerek százasor is használható.
Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—
Diana óv havi kötő nőknek, legjobb a világon, darabja frt 2.50.
Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és diszkrétlenül eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után.

J. REIF,
Bees Brandstätter 3.
1881-ben alapított hírneves hígnai spezialista cézég.

ki e hirdetésre hivatkozik!

A „Kovásznai Fürdő részvénytársaság”

X. évi

folytatólagos rendes közgyűlése

folyó évi július 1-én d. e. 10 órakor **Kovásznán** a Deák Imre-féle szinkörben fog megtartatni, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése 1899. évről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az igazgatóság és f. ü. bizottságnak a felmentvény megadása.
4. A nyereség felosztás iránti intézkedés.
5. Indítványok.

Kovásznán, 1900. június 12-én.

Potsa Józsefs. k.,
elnök.

(72. 1—2.)

Több mint
50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki
arczenőcs

és eszéki
SZALVATOR-szappan
eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztatlanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C.

Salvator-gyógytárából

Eszéken felsőváros.

1 tégely eszéki arczenőcs ára ... 70 fillér.
1 drb Salvator-szappan ... 1 kor.
1 tégely közeli paszta ... 1 „ 20 fl.
Lyoni rizspor kis doboz 1 kor., nagy dob. 2 korcna.

Figyelmeztetés!

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. B. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha a f. nti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kéri a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőesőt és szappant kérni és elfogadni.

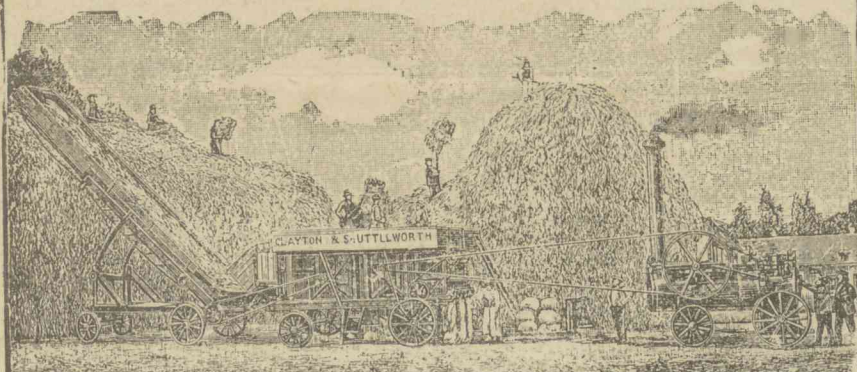
Főraktár Budapesten

TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerárában

VI. Király utca 12. sz. (43. 8—10.)

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

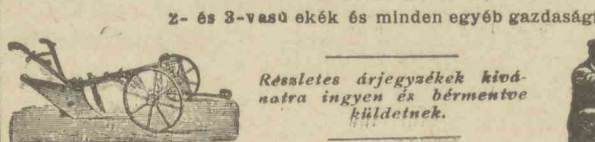

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

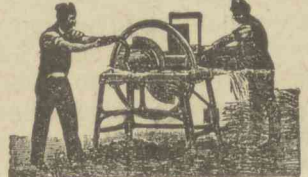
2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szeeskvágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmok, egyetemes acél-akék.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

H I R D E T É S E K

e lap kiadóhivatalában
olcsó áron felvétetnek.